

nogen nødvendig Betingelse for at blive Embedsmand der, at man skal have i 2 Aar studeret ved Kiøls Universitet; tværtimod er der jo nu indrettet en heel anden Examen, og Personer, som ikke have studeret der, men erhvervet deres Lærdom ved andre Universiteter, navnlig det kjøbenhavnske, admitteres til Embeder i Slesvig. Det er ikke sagt af Hans Majestæt, at denne Bestemmelse, som nu de facto bestaaer, skal affattes, og at den tidligere, som man erkjendte at være uhenigtsmæssig, skal føres tilbage; jeg finder det ikke sagt i den Kongelige Bekjendtgjørelse, og jeg er altsaa ikke forpligtet til at ytre mig derom; men dette derimod veed jeg, at naar Kongen definitivt vil affasse noget Bestaaende, saa har Kongen tilfagt at ville gjøre det ad forfatningsmæssig Vej. Jeg vil dernæst spørge, forsaavidt det nu blev Kongens Villie, at det skulde staae Slesvigerne frit for at studere i Kiel, skulde staae dem frit for at studere i Kjøbenhavn, i Jena, i Bonn, Paris, Oxford, Cambridge, om da denne Bestemmelse vilde være ubillig af Kongen; og derimod, hvis Kongen forbyd Slesvigerne at studere ved et vist bestemt Universitet i Landet eller udenfor Landet, saa vil jeg dog mene, at Kongen derved havde gjort noget Usædvanligt og Noget, som let, under andre Forhold og under andre Stemninger her end de, som nu finde Sted, vilde blive anseet for tyrannisk. Jeg skulde ogsaa mene, at naar et Universitet engang bestaaer og bliver vedligeholdt af flere Landsdele, af flere Landsdeles Vidler, det da ikke kan gaae an paa engang, uden at sætte noget Nyt istedetfor, at betage Universitetet de Ressourcer, som engang ere tillagte det. Jeg kan forstaae, at man kan affasse et System ved at sætte noget Andet istedetfor, men jeg vil mene, at det, som skal sættes istedetfor, det maa først tilveiebringes, og forsaavidt som Raad skal høres og Samtykke erhverves, hvilken af Delene der nu er paa det givne Sted, saa skal Raadet først gives eller høres og Samtykket erhverves; siden kan man forandre det.

Der er talt om Ridderfabet. Nu er det mine Herrer bekjendt, og det har ofte nok staaet til at læse i de Actstykker, som have været lagte dem under Dine, og paa mange andre Maa-

der, at det slesvigiske og holsteenske Ridderfak ikke har nogen politisk Character, og at dets politiske Character ikke er admitteret og ikke af Kongen vil blive admitteret. Det er ofte nok bleven fremsat og kan læses paa mange Steder, at den nexus socialis, som Kongerne siden 1720, 1731 og 1732 have bevilget, og som ved enhver ny Konges Thronbestigelse vedblivende er confirmeret, at denne nexus socialis er upolitisk og kun angaaer privatrettlige Forhold. En saadan nexus socialis kan affattes, det forstaaer sig; men jeg vil dog spørge, om det vilde være rigtigt, ved et Magtsprog at affasse saadanne privatrettlige Forhold. Jeg vil tillige spørge, om det vilde være rigtigt, at gjøre det nu ved denne Bekjendtgjørelse, som her foreligger, efter at Kongen gjentagende Gange for Udlandet, naar det har været nødvendigt at pacifcere med Udlandet, har erklæret, at denne nexus socialis vil han vedblivende indrømme, som den tidligere er indrømmet og ikke anderledes. Mine Herrer have haft Leilighed til at gjøre dem bekjendte med de Artikler af 17de Marts 1850, som bleve fremlagte fra dansk Side som et Grundlag, hvorpaa Freden, som dengang negotieredes i Berlin, kunde affattes, og de vilde altsaa ogsaa vistnok kunne erindre, at netop denne ikke politiske nexus socialis tilbødes fra dansk Side at ville blive vedligeholdt. Det samme er blevet gjentaget i Notabelprojectet, kort sagt, der har endnu ikke foreligget nogen Declaration om, at selve denne upolitiske privatrettlige nexus socialis skulde og vilde blive affattet af Kongen. Der har følgerig heller ikke været nogen Anledning til at nævne den i den aabne Bekjendtgjørelse anderledes end som noget Bestaaende, og da det slesvigiske og holsteenske Ridderfak have privatrettlige Forhold tilfælles, navnlig angaaende deres Klostre, hvoraf nogle ligge i Holsteen og eet i Slesvig, saa er det jo nødvendigt, at dette Anliggende, forsaavidt det henhører under Autoriteternes Tilsyn eller Medvirkning eller under deres Pligt, i Henseende til Foredrag for Kongen, ikke kan afgjøres af een Minister alene, men maa afgjøres af begge Ministre i Forening, omtrent eller aldeles saaledes som Sager her i Kongeriget, der efter deres Bestaaenhed ikke udelukkende henhøre under eet